

Warszawa, 23/05/2008r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-548427-IV/07/MK

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan Zbigniew Cwiąkalski
Minister Sprawiedliwości
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze

Do Rzecznika wpłynęła skarga dotycząca wysokości opłaty stosunkowej, pobieranej przez komornika od dłużnika w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych, na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. z 2006 r., Nr 167, poz. 1191 ze zm.).

Przepis ten został zmieniony 28 grudnia 2007 r., na mocy ustawy z 24 maja 2007 r. o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2007 r., Nr 112, poz. 769). Na mocy niniejszej ustawy wprowadzono w art. 49 ust.1 drugą stawkę opłaty stosunkowej (8 % wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie mniej niż 1/10 i nie więcej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego). Ta nowa niższa stawka jest pobierana przez komorników w przypadku skierowania egzekucji do wierzytelności z rachunku bankowego lub wynagrodzenia za pracę. W każdym innym przypadku w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 15 % wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż trzydziestokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.

Nowe brzmienie ust. 1 art. 49 zastąpiło uprzednie sformułowanie „Opłatę ustala się w wysokości odpowiedniej do poniesionych przez komornika wydatków, nakładu jego pracy oraz wartości wyegzekwowanej części świadczenia zgłoszonego do egzekucji”. Jak

wynika z tego faktu, a przede wszystkim z uzasadnienia projektu (druk sejmowy 1287 Sejmu V kadencji z 13 grudnia 2006 r., str. 34-36 Uzasadnienia) „proponowana zmiana przepisów art. 49 ma ponadto na celu powiązanie wysokości pobieranej przez komornika opłaty z rzeczywistym nakładem jego pracy w danym postępowaniu egzekucyjnym”.

Idea zróżnicowania wysokości opłaty i powiązania jej z nakładem pracy komornika zasługuje na aprobatę. Jednak należy wskazać, iż egzekucja z rachunku bankowego i wynagrodzenia za pracę nie jest jedynym przykładem egzekucji niewymagającej ze strony komornika dużych nakładów pracy i środków. Wymienienie jedynie tych dwóch konkretnych sposobów egzekucji wynikało zapewne z lektury uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 8 maja 2006 r. (P 18/05), orzekającego w sprawie konstytucyjności art. 49 ust. 1 zdanie drugie, trzecie i szóste oraz ust. 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji na podstawie stanów faktycznych dotyczących właśnie egzekucji z rachunku bankowego i wynagrodzenia za pracę.

Trzeba zauważyć, iż równie łatwo, o ile nie łatwiej - z racji istnienia jedynie jednego podmiotu, prowadzącego konta ubezpieczonych, czyli Zakładu Ubezpieczeń Społecznych - komornik prowadzi egzekucję z emerytur i rent z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Tymczasem wobec egzekucji z kont ubezpieczonych w ZUS musi być stosowana wyższa, piętnastoprocentowa stawka opłaty stosunkowej, gdyż katalog upoważniający komornika do zastosowania niższej, ośmioprocentowej stawki jest zamknięty i obejmuje jedynie wymienione powyżej dwa przypadki.

Należy również nadmienić, że emerytury i renty są zwykle jedynym źródłem utrzymania świadczeniobiorców, a z racji ich przeciętnej wysokości każde uszczuplenie jest znaczące. Z tej przyczyny ustawodawca ustalił limity potrąceń z tych świadczeń oraz kwotę wolną od potrąceń (art. 139-141 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Dz.U. z 2004 r., Nr 39, poz. 353 ze zm.).

W razie objęcia egzekucji z emerytur i rent z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych niższą, ośmioprocentową stawką opłaty stosunkowej większa część wyegzekwowanej kwoty będzie szła na zaspokojenie należności, a co za tym idzie - dług zostanie szybciej spłacony i świadczenie zwolnione od dalszej egzekucji. Zachowana przy tym zostanie

zasada odpowiedzialności za zobowiązania i lepsze odzwierciedlenie znajdzie zasada powiązania wysokości opłaty z rzeczywistym nakładem pracy komornika.

W tej sytuacji, na mocy art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r., Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się do Pana Ministra z prośbą o rozważenie podjęcia inicjatywy ustawodawczej, mającej na celu zmianę art. 49 ust. 1 zd. 2 i zd. 3 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. z 2006 r., Nr 167, poz. 1191 ze zm.) poprzez objęcie przewidzianą w wymienionym przepisie ośmioprocentową stawką opłaty stosunkowej egzekucji z emerytur i rent z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Będę wdzięczny za przedstawienie stanowiska Pana Ministra w powyższej sprawie.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich